

Reguleringsimpactanalyse voor een verbod op het houden van pelsdieren en het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Ben Weyts
RIA	x
JoKER	/
Armoedetoets	/
link naar de regelgevingsagenda	/

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	Els.vanautryve@vlaanderen.be
organisatie	Kabinet minister Ben Weyts
beleidsdomein	Omgeving
entiteit	dierenwelzijn

2 Titel en fase

Er wordt beoogd een eerste principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering te bekomen tegen juli 2018. Het regelgevend traject zal vermoedelijk zijn eindpunt bereiken eind 2018.

3 Samenvatting

3.1. Pelsdierhouderij

Vlaanderen telt 17 pelsdierhouderijen. Hier worden enkel nertsen gehouden. In totaal zijn een 55.000-tal fokteven vergund, met een jaarlijkse productie van ongeveer 200.000 pelzen.

De publieke opinie stelt de pelsdierkweek steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat dieren worden gedood voor een luxeproduct, terwijl er talrijke alternatieve voorhanden zijn.

Verschillende wetenschappelijke rapporten komen tot de conclusie dat de pelsdierhouderij bij alle betrokken diersoorten het welzijn van de dieren ernstig aantast en zelfs dat het onwaarschijnlijk wordt geacht dat deze welzijnsproblemen opgelost zouden kunnen worden door aanpassingen aan de bestaande kooien of door wijzigingen in het management.

Om te voldoen aan de behoeften van nertsen, zijn zeer grote aanpassingen nodig aan de huidige huisvestings- en managementpraktijken, met een belangrijke financiële impact, zowel door een verminderde opbrengst doordat minder dieren per oppervlakte gehouden zouden kunnen worden als door de te gebruiken materialen en de toename in arbeidsuren. Deze impact is dermate groot dat de pelsdierhouderij hierdoor niet langer rendabel zou zijn.

Bovendien is de Amerikaanse nerts een invasieve soort. Bij ontsnapping kan hij zich gemakkelijk handhaven in ons milieu. Het is een efficiënte jager die bij ons geen natuurlijke vijanden heeft. Als nertsen zouden ontsnappen uit een pelsdierhouderij, zouden zij dan ook een ernstig gevaar zijn voor onze inheemse fauna. Het opleggen van huisvestingsvoorwaarden kan het risico op ontsnappen wel beperken, maar niet voorkomen.

Het doel is om de welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij in Vlaanderen op een zo kort mogelijke termijn volledig te laten uitdoven. Volgende opties werden hierbij afgewogen:

- Nuloptie: voorzetting van de bestaande toestand: Deze optie laat de pelsdierhouders toe om hun activiteiten onverminderd voort te zetten, uit te breiden en over te laten, maar biedt geen vooruitgang op het vlak van dierenwelzijn. Het beoogde doel wordt dan ook niet bereikt.
- Een verbod op de pelsdierhouderij met een overgangstermijn voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023: Deze optie laat toe om op termijn het beoogde doel te bereiken. De pelsdierhouders krijgen een overgangstermijn en een vergoeding.
- Invoering van minimumvoorwaarden voor het houden van pelsdieren: Uit voorbeelden uit het buitenland blijkt dat de invoering van minimumvoorwaarden die een voldoende niveau van dierenwelzijn garanderen economisch niet rendabel zijn en bijgevolg op termijn leiden tot het uitdoven van de pelsdierhouderij. Met deze optie wordt het beoogde doel dan ook bereikt, maar is de termijn onzeker. De pelsdierhouders kunnen geen aanspraak maken op een vergoeding.
- Een onmiddellijk verbod op alle pelsdierhouderijen: Met deze optie wordt het beoogde doel het snelst bereikt. De pelsdierhouders krijgen echter geen overgangstermijn, enkel een vergoeding.

Uit de analyse van de verschillende opties blijkt dat de tweede optie, een verbod op de pelsdierhouderij met een overgangstermijn voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023, het beste compromis biedt tussen het beoogde doel en de belangen van de betrokken houders.

3.2. Het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Traditioneel werden ganzen gebruikt voor de productie van foie gras. Momenteel worden echter voornamelijk eenden gebruikt. Vlaanderen telt één foie gras-producent, die uitsluitend eenden gebruikt.

De productiecyclus voor het produceren van foie gras bestaat uit twee fases, met name de fase voor het dwangvoederen, die ongeveer 96 dagen duurt, en de dwangvoederfase, die bij eenden maximaal 14 dagen duurt en bij ganzen maximaal 21 dagen. De Europese regelgeving legt minimale gewichten vast voor de lever om het eindproduct de naam 'foie gras' te mogen geven. Waar bij ganzen niet uitgesloten is dat, in de juiste omstandigheden, sommige dieren deze minimale norm kunnen bereiken zonder dwangvoederen, is dit voor eenden tot vandaag niet het geval.

De publieke opinie stelt de productie van foie gras door middel van dwangvoeding steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat het dierenwelzijn onder druk wordt gezet voor een luxeproduct.

Het Wetenschappelijk Comité voor Diergezondheid en Dierenwelzijn van de Europese Commissie kwam in 1998 tot de conclusie dat dwangvoederen nefast is voor het dierenwelzijn. Een literatuurstudie uit 2017, uitgevoerd door Roschlitz en Broom, komt tot dezelfde conclusie.

Op 25 april 2018 bracht de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een advies uit over het dwangvoederen bij de productie van foie gras. De Raad adviseert om een verbod in te voeren op deze productiemethode en uitdovende maatregelen te voorzien voor het bestaande bedrijf.

Het doel is om de welzijnsproblemen in de houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding in Vlaanderen op een zo kort mogelijke termijn volledig te laten uitdoven. Volgende opties werden hierbij afgewogen:

- Nuloptie: voorzetting van de bestaande toestand: Deze optie laat de houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding toe om hun activiteiten onverminderd voort te zetten, uit te breiden en over te laten, maar biedt geen vooruitgang op het vlak van dierenwelzijn. Het beoogde doel wordt dan ook niet bereikt.
- Een verbod op de houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding met een overgangperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023: Deze optie laat toe om op termijn het beoogde doel te bereiken. De houders krijgen een overgangstermijn en een vergoeding.
- Een onmiddellijk verbod op alle houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding: Met deze optie wordt het beoogde doel het snelst bereikt. De houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding krijgen echter geen overgangstermijn, enkel een vergoeding.

Uit de analyse van de verschillende opties blijkt dat de tweede optie, een verbod op de houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding met een overgangperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023, het beste compromis biedt tussen het beoogde doel en de belangen van de betrokken houder.

4 Probleembeschrijving

4.1. Pelsdierhouderij

Voornamelijk Amerikaanse nertsen (*Mustela vison*) en in mindere mate vossen en poolvossen worden gehouden voor de productie van pels. Andere soorten, zoals de chinchilla, de wasbeerhond en de beverrat, worden in veel mindere mate gehouden. Vlaanderen telt 17 pelsdierhouderijen. Hier worden enkel nertsen gehouden. In totaal zijn een 55.000-tal fokteven vergund, met een jaarlijkse productie van ongeveer 200.000 pelzen.

De publieke opinie stelt de pelsdierkweek steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat dieren worden gedood voor een luxeproduct, terwijl er talrijke alternatieve voorhanden zijn.

In 1998 publiceerde het Cambridge University Animal Welfare Information Centre een rapport over het welzijn van nertsen en vossen gehouden voor de productie van pels¹. Op basis van de bestaande wetenschappelijke literatuur en de situatie in de praktijk, werd besloten dat er, zowel voor nertsen als voor vossen, duidelijke bewijzen zijn dat het welzijn van de dieren in de klassieke houderij ernstig werd aangetast. Bovendien werd het onwaarschijnlijk geacht dat deze welzijnsproblemen opgelost zouden kunnen worden door aanpassingen aan de bestaande kooien of door wijzigingen in het management.

In 2001 publiceerde het Wetenschappelijk Comité voor Dierengezondheid en Dierenwelzijn van de Europese Commissie een rapport over het welzijn van pelsdieren, aangevuld met een erratum². Op basis van wetenschappelijke gegevens kwamen de auteurs tot de conclusie dat de pelsdierhouderij bij alle betrokken diersoorten het welzijn van de dieren ernstig aantast.

Zo blijkt dat de gebruikte kooien voor nertsen en vossen en de toegepaste managementsystemen niet voldoen aan belangrijke behoeften van de dieren, wat leidt tot abnormaal gedrag (stereotypieën, pels- en staartbijten bij nertsen, infanticide bij vossen). De huisvestingsomstandigheden stimuleren de dieren niet om normaal gedrag te vertonen, zoals het onderzoeken van nieuwe voorwerpen, of maken dit zelfs volledig onmogelijk, zoals zwemmen en klimmen voor nertsen en graven voor vossen.

Voor chinchilla's, wasbeerhonden en beverratten blijken dan weer onvoldoende wetenschappelijke gegevens beschikbaar te zijn om te kunnen besluiten aan welke eisen voldaan moet worden om hun welzijn te verzekeren. Wel is duidelijk dat de klassieke huisvestingssystemen in de pelsdierhouderij ernstige welzijnsproblemen veroorzaken, met o.a. stereotypieën tot gevolg.

Wetenschappelijke studies bij nertsen hebben aangetoond dat de meeste welzijnsproblemen in de pelsdierhouderij het gevolg zijn van enerzijds een onvoldoende stimulatie van de dieren, en anderzijds het beletten van het natuurlijke foeragegedrag (met zowel het zoeken naar voedsel als het verorberen ervan)³. Verrijking is dan ook essentieel wanneer men het welzijn van deze dieren naar een aanvaardbaar niveau wil brengen. Onderzoek geeft aan dat de traditioneel gebruikte tunnels en platformen noodzakelijk zijn, maar onvoldoende om een antwoord te bieden. Nertsen blijken zeer sterk gemotiveerd te zijn om toegang te krijgen tot manipuleerbare voorwerpen (zoals bijttouwen),

¹ The Welfare of Farmed Mink and Foxes in Relation to Housing and Management, Cambridge University Animal Welfare Information Centre, 1998

² The Welfare of Animals Kept for Fur Production, Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, adopted 12-13 December 2001, met erratum

³ Malmkwist, J., et al. Additional foraging elements reduce abnormal behavior - fur-chewing and stereotypic behavior - in farmed mink (*Neovison vison*). Applied Animal Behaviour Science 2013, 149 : 77-86

zwemmogelijkheid en een alternatieve nestbox (hooibox), minder gemotiveerd om te beschikken over een platform en speelgoed (bv een bal) en het minst gemotiveerd om toegang te hebben tot cilinders en een lege bijkomende ruimte⁴.

Het houden van pelsdieren op commerciële schaal is dan ook niet verenigbaar met het dierenwelzijn. Verschillende landen, zoals het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Slovenië, Kroatië, Tsjechië en Nederland, en het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben intussen dan ook een verbod op het houden van pelsdieren ingevoerd. Duitsland en Zweden hebben minimumnormen ingevoerd om het welzijn van nertsen, respectievelijk vossen te garanderen, wat ertoe heeft geleid dat de respectieve houderij in die landen niet langer economisch rendabel is.

Bovendien is de Amerikaanse nerts een invasieve soort. Bij ontsnapping kan hij zich gemakkelijk handhaven in ons milieu. Het is een efficiënte jager die bij ons geen natuurlijke vijanden heeft. Als nertsen zouden ontsnappen uit een pelsdierhouderij, zouden zij dan ook een ernstig gevaar zijn voor onze inheemse fauna. Het opleggen van huisvestingsvoorwaarden kan het risico op ontsnappen wel beperken, maar niet voorkomen.

4.2. Het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Traditioneel werden ganzen gebruikt voor de productie van foie gras. Vandaag worden echter voornamelijk eenden ingezet. Het gaat hierbij om zogenaamde 'mulard'-eenden, een hybride van de muskuseend (*Cairina moschata*) en de gedomesticeerde pekingeend (*Anas platyrhynchos*). In Vlaanderen is momenteel één foie grasproducent actief, die uitsluitend eenden gebruikt.

De productiecycclus voor de productie van foie gras duurt ongeveer 96 dagen. De opfokperiode duurt twaalf weken. Vanaf de leeftijd van vier weken hebben de dieren toegang tot een buitenverblijf. Tijdens de laatste 15 dagen van de opfokperiode worden de dieren voorbereid op de periode van het dwangvoederen door een aanpassing van het voederritme en de voedersamenstelling.

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 25 april 1994 houdende uitvoering van artikel 36, 10°, van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, duurt de periode van het dwangvoederen maximaal 14 dagen bij eenden en 21 dagen bij ganzen. Tijdens deze periode worden de dieren ofwel in collectieve kooien gehouden, waarbij ten minste drie eenden per kooi worden gehouden en met een minimale oppervlakte van 1.200 cm² per eend, ofwel in groepshuisvesting met ten hoogste zes eenden of drie ganzen per vierkante meter. De dieren worden gevoederd via een buis die rechtstreeks in de slokdarm wordt ingebracht. Hierbij worden tweemaal per dag steeds grotere hoeveelheden voeder toegediend, van 250 gram tot 450 gram⁵.

Verordening (EG) nr. 543/2008 van de Commissie van 16 juni 2008 houdende uitvoeringsbepalingen voor verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad wat betreft de handelsnormen voor vlees van pluimvee, legt in artikel 1 onder meer de minimale voorwaarden vast waaraan een eenden- of ganzenlever moet voldoen om 'foie gras' genoemd te mogen worden. Zo moet een eendenlever een nettogewicht hebben van ten minste 300 gram en een ganzenlever een nettogewicht van ten minste 400 gram. Daar waar wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat het, in de juiste

⁴ Cooper, J., et al. Increasing costs of access to resources cause re-scheduling of behaviour in American mink (*Mustela vison*) : implications for the assessment of behavioural priorities. *Applied Animal Behaviour Science* 2000, 66 : 135-151

⁵ Production de foie gras, Rapport scientifique, Conseil du Bien-être des Animaux de Belgique, 2014

omstandigheden, niet uitgesloten is dat sommige ganzen deze minimale norm kunnen bereiken zonder dwangvoederen, is dit voor eenden tot op vandaag niet het geval⁶.

De publieke opinie stelt de productie van foie gras door middel van dwangvoeding steeds meer in vraag, zowel omwille van dierenwelzijn als vanuit ethisch oogpunt. Onze maatschappij aanvaardt niet langer dat het dierenwelzijn onder druk wordt gezet voor een luxeproduct.

In 1998 bracht het Wetenschappelijk Comité voor Dierengezondheid en Dierenwelzijn van de Europese Commissie een rapport uit over het welzijn van eenden en ganzen bij de productie van foie gras⁶. Het Wetenschappelijk Comité kwam tot het besluit dat dwangvoederen, zoals het tot op de dag van vandaag wordt uitgevoerd, nefast is voor het welzijn van de dieren.

Op 7 november 2014 keurde de toenmalige federale Raad voor Dierenwelzijn een advies goed 'betreffende de productie van foie gras'. De Raad adviseerde dat een verbod op de praktijk van dwangvoeding wenselijk was, maar suggereerde bij de bepaling van de datum van de invoering ervan rekening te houden met de mogelijkheid om alternatieve methoden te gebruiken, de afschrijvingstermijn van de bestaande bedrijven en de concurrentiepositie van de Belgische productie binnen Europa.

In 2017 werd een studie, gefinancierd door de dienst Dierenwelzijn, opgestart naar alternatieve methoden voor de productie van foie gras. Deze studie heeft een looptijd van 36 maand.

In een literatuurstudie uit 2017 komen Roschlitz en Broom tot de conclusie dat dwangvoederen bij eenden een ernstige aantasting van het dierenwelzijn inhoudt en bijgevolg niet zou mogen toegepast worden⁷.

Op 25 april 2018 bracht de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een advies uit over 'dwangvoederen bij de productie van foie gras'. In dit advies besluit de Raad dat het risico dat het dierenwelzijn tijdens de periode van het dwangvoederen geschaad wordt erg groot is. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn adviseert dan ook de resultaten van het bovenvermelde onderzoek niet af te wachten en nu al een verbod op het dwangvoederen in te voeren, met uitdovende maatregelen met het oog op volledige economische compensatie voor het bestaande bedrijf.

5 Beleidsdoelstelling

Doel is om tegemoet te komen aan de maatschappelijke bezwaren, in de eerste plaats op het vlak van dierenwelzijn, door de welzijnsproblemen in zowel de pelsdierhouderij als de houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding in Vlaanderen op een zo kort mogelijke termijn volledig te laten uitdoven.

---

⁶ Welfare Aspects of the Production of Foie Gras in Ducks and Geese, Report of the Scientific Committee on Animal Health and Animal Welfare, adopted 16 December 1998

⁷ Roschlitz I en Broom DM (2017), The welfare of ducks during foie gras production, Animal Welfare, Volume 26, Number 2, May 2017, pp. 135-149

6 Opties

6.1. Pelsdierhouderij

→ **Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand**

Geen beperkingen voor de pelsdierhouderij

Binnen deze optie kunnen de bestaande pelsdierhouderijen hun activiteiten verder zetten, uitbreiden en hun bedrijf overlaten aan een andere uitbater. Verder blijft het mogelijk om in Vlaanderen nieuwe nertsenhouderijen op te starten, alsook eventueel pelsdierhouderijen met andere diersoorten zoals vossen of chinchilla's.

→ **Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie**

Een verbod op de pelsdierhouderij met een overgangperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023

Binnen deze optie komt er een onmiddellijk verbod op de oprichting van nieuwe pelsdierenhouderijen. Bestaande pelsdierhouderijen kunnen hun activiteiten verder zetten tot 30 november 2023, binnen de grenzen van de bestaande vergunningen en installaties. Om van deze uitzondering gebruik te kunnen maken moeten zij tijdig een melding indienen bij de dienst Dierenwelzijn. Er wordt een regeling voorzien voor een tegemoetkoming aan de pelsdierhouders voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit. Op deze manier wordt een einde gemaakt aan de pelsdierhouderij en wordt ruimte voorzien voor een tegemoetkoming aan de betrokken pelsdierhouders.

→ **Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)**

Invoering van minimumvoorwaarden voor het houden van pelsdieren

In deze optie worden minimumvoorwaarden ingevoerd voor het houden van pelsdieren die rekening houden met de behoeften van de dieren. Binnen deze voorwaarden kunnen bestaande bedrijven voortbestaan en uitbreiden en kunnen nieuwe bedrijven opgericht worden.

→ **Optie 4: nieuwe beleidsmaatregel(en)**

Een onmiddellijk verbod op alle pelsdierhouderijen

Binnen deze optie wordt het uitbaten van pelsdierhouderijen onmiddellijk verboden, ook voor de bestaande houderijen, met een tegemoetkoming aan de pelsdierhouders.

6.2. Het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

→ **Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand**

Geen beperkingen voor de houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Binnen deze optie kunnen de bestaande houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding hun activiteiten verder zetten, uitbreiden en hun bedrijf overlaten aan een andere uitbater. Verder blijft het mogelijk om in Vlaanderen nieuwe houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding op te starten.

→ **Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie**

Een verbod op de productie van foie gras door middel van dwangvoeding met een overgangperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023

Binnen deze optie wordt een einde gemaakt aan de uitzondering op het verbod op dwangvoeden van dieren die momenteel bestaat voor gespecialiseerde bedrijven. Voor de bestaande houderijen wordt een overgangperiode voorzien tot 30 november 2023. Tot die datum kunnen bestaande bedrijven hun activiteiten verder zetten, binnen de grenzen van de bestaande vergunningen en installaties. Om van deze uitzondering gebruik te kunnen maken moeten zij tijdig een melding indienen bij de dienst Dierenwelzijn. Er wordt een regeling voorzien voor een tegemoetkoming aan de houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit. Op deze manier wordt een einde gemaakt aan de productie van foie gras door middel van dwangvoeding en wordt ruimte voorzien voor een tegemoetkoming aan de betrokken houders.

→ **Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)**

Een onmiddellijk verbod op alle houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Binnen deze optie zou er onmiddellijk een verbod ingaan op productie van foie gras door middel van dwangvoeding, ook voor de bestaande houderijen, met een tegemoetkoming aan de houders.

7 Analyse van de effecten

7.1. Pelsdierhouderij

Doelgroepen

Een regeling voor het houden van pelsdieren heeft een invloed op de huidige pelsdierhouders. Dit zijn 17 bedrijven. Verder is er het effect op de dieren zelf.

Nuloptie : voorzetting van een bestaande toestand : Geen beperkingen voor de pelsdierhouderij

Effectbeschrijving

De optie heeft geen invloed op de pelsdierhouders. De pelsdieren worden verder gekweekt en gedood voor de productie van bont. Het welzijn van de dieren wordt niet verbeterd en er wordt niet tegemoetgekomen aan de maatschappelijke vraag om een einde te maken aan het doden van dieren voor een luxeproduct, terwijl er talrijke alternatieve voorhanden zijn. Het nagestreefde doel wordt dan ook niet gehaald, ook niet gedeeltelijk.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Pelsdierhouders	Kunnen hun bedrijf verder uitbaten, uitbreiden en overlaten.	Het gaat om 17 pelsdierbedrijven in Vlaanderen. Direct en indirect (pelsdierhouderijen, bontverwerkers, leerlooierijen) zou het aantal werknemers een 200-tal bedragen.		
Pelsdieren			Worden verder gekweekt en gedood voor de productie van bont. Geen enkele positieve impact op het welzijn.	Momenteel worden er zo'n 200,000 dieren per jaar gedood.

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie : Een verbod op de pelsdierhouderij met een overgangperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023

Effectbeschrijving

Er kunnen geen nieuwe bedrijven opgericht worden en de bestaande bedrijven kunnen niet uitbreiden of verplaatsen. De bestaande houders kunnen hun activiteit onder voorwaarden wel voortzetten tot 30 november 2023. Zij krijgen een tegemoetkoming voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit. Doordat oprichting van nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven onmiddellijk wordt verboden, wordt voorkomen dat de dierenwelzijnsproblemen verbonden aan de Vlaamse

pelsdierhouderij uitbreiden. Na de overgangperiode wordt een einde gemaakt aan deze problemen en wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de maatschappij om een einde te maken aan het doden van dieren voor een luxeproduct, terwijl er talrijke alternatieve voorhanden zijn. Het nagestreefde doel wordt dan ook bereikt.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Pelsdierhouders	Kunnen genieten van een overgangperiode tot 30/11/2023 en krijgen een vergoeding voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit	Het gaat om 17 bedrijven in Vlaanderen. Direct en indirect (pelsdierhouderijen, bontverwerkers, leerlooierijen) zou het aantal werknemers een 200-tal bedragen.	De pelsdierhouders kunnen hun bedrijf niet meer uitbreiden, overlaten of verder zetten na 30/11/2023	Het gaat om 17 bedrijven in Vlaanderen. Direct en indirect (pelsdierhouderijen, bontverwerkers, leerlooierijen) zou het aantal werknemers een 200-tal bedragen.
Pelsdieren	Het aantal dieren dat gekweekt en gedood wordt voor de productie van bont zal tegen 30/11/2023 tot nul herleid worden.	Momenteel worden er zo'n 200,000 dieren per jaar gedood.	Worden tot 30/11/2023 verder gekweekt en gedood voor de productie van bont.	Momenteel worden er zo'n 200,000 dieren per jaar gedood.

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en) : Invoering van minimumvoorwaarden voor het houden van pelsdieren

Effectbeschrijving

Afhankelijk van de ingevoerde normen wordt het welzijn van de betrokken dieren in meer of mindere mate verbeterd. Normen die het dierenwelzijn garanderen, hebben echter een zeer sterke stijging van de kosten voor huisvesting en management tot gevolg, waardoor de pelsdierhouderij niet langer rendabel is. Na verloop van tijd zal de pelsdiersector dan ook verdwijnen uit Vlaanderen. In deze optie is de effectieve einddatum echter onzeker. Verder krijgen de pelsdierhouders in deze optie geen vergoeding.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Pelsdierhouders	Kunnen hun bedrijf verderzetten	Het gaat om 17 bedrijven in Vlaanderen. Direct en indirect (pelsdierhouderijen, bontverwerkers, leerlooierijen) zou het aantal werknemers een 200-tal bedragen.	De toename van de kosten maakt de pelsdierhouderij onrendabel Geen vergoeding	Het gaat om 17 bedrijven in Vlaanderen. Direct en indirect (pelsdierhouderijen, bontverwerkers, leerlooierijen) zou het aantal werknemers een 200-tal bedragen.
Pelsdieren	Het aantal dieren dat gekweekt en gedood wordt voor de productie van bont zal op termijn tot nul herleid worden.		De effectieve einddatum is onzeker.	Momenteel worden er zo'n 200,000 dieren per jaar gedood.

Optie 4: nieuwe beleidsmaatregel(en) : Een onmiddellijk verbod op alle pelsdierhouderijen

Effectbeschrijving

Het houden van pelsdieren wordt onmiddellijk volledig verboden, ook voor de bestaande houders, met een tegemoetkoming. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de verzuchtingen op het vlak van dierenwelzijn en ethiek. De pelsdierhouders hebben geen overgangstermijn voor de stopzetting van hun activiteit.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
Pelsdierhouders			Moeten hun bedrijf onmiddellijk sluiten, met een tegemoetkoming	Het gaat om 17 bedrijven in Vlaanderen. Direct en indirect (pelsdierhouderijen, bontverwerkers, leerlooierijen) zou het aantal werknemers een 200-tal bedragen.
Pelsdieren	Er komt onmiddellijk een einde aan het kweken en doden van dieren voor hun pels.	Momenteel worden er zo'n 200,000 dieren per jaar gedood.		

7.2. Het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Doelgroepen

Een regeling voor het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding heeft een invloed op de huidige houders van deze dieren. Dit zijn 17 bedrijven. Verder is er het effect op de dieren zelf.

Nuloptie : voorzetting van een bestaande toestand: Geen beperkingen voor de houderij van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Effectbeschrijving

De optie heeft geen invloed op de houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. De dieren worden verder gehouden en gedwangvoerd voor de productie van foie gras. Het welzijn van de dieren wordt niet verbeterd en er wordt niet tegemoetgekomen aan de maatschappelijke vraag om een einde te maken aan het aantasten van het dierenwelzijn voor de productie van een luxeproduct. Het nagestreefde doel wordt dan ook niet gehaald, ook niet gedeeltelijk.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding	Kunnen hun bedrijf verder uitbaten, uitbreiden en overlaten.	Het gaat om 1 bedrijf in Vlaanderen.		
dieren gehouden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding			gehouden en gedwangvoerd voor de productie van foie gras. Geen enkele positieve impact op het welzijn.	

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie : Een verbod op de productie van foie gras door middel van dwangvoeding met een overgangperiode voor de bestaande bedrijven tot 30 november 2023

Effectbeschrijving

Er kunnen geen nieuwe bedrijven opgericht worden en de bestaande bedrijven kunnen niet uitbreiden of verplaatsen. De bestaande houders kunnen hun activiteit onder voorwaarden wel voortzetten tot 30 november 2023. Zij krijgen een tegemoetkoming voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit. Doordat oprichting van nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven onmiddellijk wordt verboden, wordt voorkomen dat de dierenwelzijnsproblemen verbonden aan de Vlaamse houderij van dieren gehouden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding uitbreiden. Na de overgangperiode wordt een einde gemaakt aan deze problemen en wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de maatschappij om een einde te maken aan het aantasten van het dierenwelzijn voor de productie van een luxeproduct. Het nagestreefde doel wordt dan ook bereikt.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding	Kunnen genieten van een overgangperiode tot 30/11/2023 en krijgen een vergoeding voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit	Het gaat om 1 bedrijf in Vlaanderen.	De houders kunnen hun bedrijf niet meer uitbreiden, overlaten of verder zetten na 30/11/2023	Het gaat om 1 bedrijf in Vlaanderen.
dieren gehouden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding	Het aantal dieren dat wordt gehouden en gedwangvoerd voor de productie van foie gras zal tegen 30/11/2023 tot nul herleid worden.		Worden tot 30/11/2023 verder gehouden en gedwangvoerd voor de productie van foie gras	

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en): Een onmiddellijk verbod op alle houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Effectbeschrijving

Het houden van pelsdieren wordt onmiddellijk volledig verboden, ook voor de bestaande houders, met een tegemoetkoming. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de verzuchtingen op het vlak van dierenwelzijn en ethiek. De pelsdierhouders hebben geen overgangstermijn voor de stopzetting van hun activiteit.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving	schatting	omschrijving	schatting
houders van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding			Moeten hun bedrijf onmiddellijk sluiten, met een tegemoetkoming	Het gaat om 1 bedrijf in Vlaanderen.
dieren gehouden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding	Er komt onmiddellijk een einde aan het houden en dwangvoederen van dieren voor de productie van foie gras			

8 Vergelijking van de opties

8.1. Pelsdierhouderij

Bij het vergelijken van de opties werd zowel rekening gehouden met de pelsdieren als met de pelsdierhouders. Door gebruik te maken van optie 2 wordt een einde gemaakt aan de dierenwelzijnsproblemen veroorzaakt door het houden en doden van pelsdieren, maar wordt ook zoveel mogelijk rekening gehouden met de operatoren.

8.2. Het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Bij het vergelijken van de opties werd zowel rekening gehouden met de dieren gehouden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding als met de houders van deze dieren. Door gebruik te maken van optie 2 wordt een einde gemaakt aan de dierenwelzijnsproblemen veroorzaakt door het houden en dwangvoederen van dieren voor de productie van foie gras, maar wordt ook zoveel mogelijk rekening gehouden met de operator.

9 Uitvoering

De bestaande houders kunnen aanspraak maken op een vergoeding voor het verlies van gebruik van onroerende goederen en voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de stopzetting van de activiteit. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag, de toekenning en de berekening van de vergoeding.

10 Administratieve lasten

Bestaande houders moeten melding doen van het aantal dieren dat zij kunnen houden op het moment van aangifte en van de locatie(s) waar deze dieren gehouden worden en een kopie van hun milieuvergunning bezorgen. In ruil mogen zij hun activiteiten verder zetten tot 30 november 2023 en komen zij in aanmerking voor een tegemoetkoming.

11 Handhaving

Op deze maatregel zal worden toegezien door de dienst Dierenwelzijn. Zij kunnen in geval van overtredingen tegen de dierenwelzijnsregelgeving maatregelen opleggen en zelfs dieren in beslag nemen. Op basis van hun vaststellingen kunnen zij een administratieve boete opleggen.

12 Evaluatie

Er wordt geen verplichte evaluatie voorzien in het decreet.

13 Consultatie

Er werd overleg gepleegd met BEFFA, de Belgische vereniging van pelsdierhouders, over een uitdoving van de pelsdiersector. Zij staan open voor het opleggen van minimumnormen, voor zover die de rentabiliteit van de bedrijven niet sterk aantasten. Uiteraard zijn zij geen voorstander van een verbod op het houden van pelsdieren. Indien toch een verbod wordt ingevoerd, wensen zij een billijke vergoeding.

De houder van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding heeft informeel aangegeven bereid te zijn zijn activiteiten op korte termijn stop te zetten als hier een gepaste vergoeding tegenover staat.

14 Contactinformatie

Els Vanautryve
Raadgever Dierenwelzijn
Kabinet van Vlaams minister Ben Weyts
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

